

PERIÓDICH SATÍRICH,
HUMORÍSTICH, IL-LUSTRAT Y LITERARI
DONARÁ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA.

10 CÉNTIMS CADA NUMERO PER TOT ESPANYA
Números strassats 20 céntims.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ
LIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya, 3 pessetas.
Cuba y Puerto Rico, 4.—Estranger, 5.

CAPS DE BROT.

FLOR DE UN DIA

FRANCISCO CAMPRODÓN.

¡May ningú l' olvidará!
Fou un gegant de la escena,
qu' encara avuy está plena
dels recorts que hi va deixá.
Los versos son raigs de llum,
ricas perlas delicadas,
bellas flors que, ni esfulladas,
poden perdre 'l seu perfum.
¡Gloria al geni inimitable
que ab son poderós talent
lográ alsarse un monument
sòlit, brillant, admirable...
¡Gloria al inspirat autor
que vessá á dolls la poesia
en lo drama *Flor de un dia*
y en *Espinas de una flor!*...

UNA MICA DE TOT.

Figúrinse un camp frondós y fértil per son natural, verge dels treballs del home y atapatit de una maranya de arbres, plantas, flors, espines y brossa, y tindran una idea de la immensa producció del gran novelista Fernández y González.

Era una imaginació genuinament andalusa, volcànica, desordenada. ¡Admirable potencia creadora! Hi hagué una época que entrava totas las senmanas en la casa de milers y milers d' espanyols, en forma d' entrega á *cuartillo de real*, y més felís que 'l govern, cobrava, fins dels que no son contribuyents, aquesta especie de impost de la literatura.

Los editors se 'l disputavan, y ell, per donar l' abast, escribia dos ó tres obras á la vegada, ó més ben dit, no las escribia, las dictava, y encare no pot dirse que las dictés, tal com s' entén aquesta paraula: las deya y 'ls taquígrafos las recullian al vol.

Guanyar aquí á Espanya més de un milió de pessetas escrivint novelas, es un miracle, que únicament un home portentós pot realisar-lo.

Fernández y González siguié aquest home.

Un crítich ilustre, mort á la flor de l' edat y en l' esclat del talent, deya qu' era precis alzar una estàtua al gran novelista y cremar al péu las sevas produccions.

La idea es bastant justa, encare que un tant exagerada.

Si Fernández y González no hagués escrit al estimul de la necessitat y al calor de la febra, hauria pogut deixar verdaderas joyas literarias, que talent li sobrava per crearlas. Algunas de sas produccions, dramas y novelas curtas, quedarán per testimoniario. Pero en aquest cas, hauria sigut un de tants: en aquest cas, hauria perdut las monstruosas proporcions de colós que son precisament las que 'l caracterisan y distingeixen.

Lo caball salvatge no pot subjectarse á la brida, y sense arréus, corrent ab las crins desfetas, trepitjant la pradera, saltant rius y escalant marges, es mil vegadas més hermós y gallart, que fent retrunyar los cascots en la polsosa carretera, montat per l' home que reprimeix sos fogosos impulsos ó arrastrant luxosa carretela.

Fernández y González no reconeixia lleys ni subjecció. No estudiava, no llimava, no corretjia... feya lo que sentia y sentia lo que feya. La majoria de sas novelas, per correspondre al gust predominant en lo temps en que las escribia, son de assumpto históric, y sense encaparrarse en l' estudi de las épocas que retratava, casi sempre endavinava 'l carácter, las costums, los sentiments, las preocupacions corresponents á las mateixas.

A un que s' estranyava de aquesta particularitat, li va respondre:

—L' historia no la conech; pero la pressenteixo.

En sas réplicas era ingenios y solia tancar de cop.

Pinta en una de sas novelas al Cid encaminantse á Burgos y diu que ja veyá las torres de aquella famosa catedral.

Van observarli que la catedral es molt posterior á la época del Cid, y Fernández y González, respongué:

—Y qui li diu que 'l Cid no las vejés ab l' inspiració?

La novela de raig, plena de aventuras imprevisitas, siguié durant molts anys la menja predilecta dels aficionats á la lectura.

Vingué després la novela de á pesseta 'l tomo á matar las voluminosas produccions per entregas, y Fernández y González, encare 's defensava; pero ab menos dessembrás que quan se trobava de plé en son element propi.

Per últim lo gust del públich s' 'ha trasformat. Avuy se llegeix menos; pero generalment lo que 's llegeix es millor. Ja per produhir, no basta la fantasia, sino que son necessaris la observació y l' estudi. Lo naturalisme 's presenta á reclamar sos drets, y las improvisacions s' han fet poch menos que impossibles. La suprema bellesa s' encarna avuy en la suprema veritat.

Fernández y González per anar bé havia de morir al iniciarse aquesta transformació, com en realitat va morir llavors lo portentós novelista. L' aire, l' ambient donan vida als pulmons, com l' opinió y 'l gust predominant de l' época donan existencia al literat. Aquell productor colosal, abson bagatge de ideas, marcadas ab lo sello del sigle xvii, era massa rebelde per transformarse adaptantse á las exigencias dels nostres temps.

Per aixó han passat alguns anys y no se 'l ha vist, fins en lo moment luctuós de la seva mort.

¡Y quina mort la de aquest home!

L' antich soldat del any 41, que compartia las penalitats y molestias del servey militar, ab lo cultiu de la literatura;

Lo novelista que guanyava cantitats colossals, assortint de quartillas á tantas y tantas imprentas;

L' home de mon, que duya una vida de gran senyor, derrochant en un moment sas considerables ganancias;

Lo capritxós magnat de la literatura, que havia arribat al extrém de llogar un costós *hótel*, per albergar als seus gossos;

Fernández y González, en una paraula, ha mort sobre un catre, en un quarto desmantelat, sense més capital que una pesseta y mitja.

Y lo notable, conegut lo seu carácter, es que deixés encare aquesta pesseta y mitja. A homes com ell tot los ha de venir just. Ha mort defraudantse sis rals.

Encare que 'ls lectors l' havian olvidat, vivia de l' olla oficial, disfrutant un sou de 1,500 duros, á titol de inspector de antigüetats, cárrech que li havia sigut conferit—ab tot y ser cego y per lo tant inútil per desempenyar-lo—per evitar al país la tristesa de veure 'l captant de porta en porta.

L' ESQUELLA DE LA TORRATXA s' associa als obsequis que han tributat á son cadáver los escriptors y 'l poble de Madrit.

A homes com Fernández y González se 'ls admira... y se 'ls plany.

També l' escena catalana vesteix avuy crespons de dol.

La simpática Catarina Mirambell, una de las millors caracteristicas d' Espanya, ha deixat d' existir, víctima de un atac de feridura.

Feya més de 45 anys que trepitjava l' escenari. Havia sigut admirada en tots los teatros de Barcelona. Y al dir admirada, no exagero. La forsa de aquesta artista era la naturalitat.

Fins en sos darrers anys caracterisava 'ls tipos del teatro catalá de una manera perfecta, y deya sense exagerar ni forsar la dicció, sense subra-

Tan guapeta, tan pitera...
y haver de fer de cambreal!

yar la frasse siquier, trobant sempre l'efecte sense buscarlo, qualitat distintiva dels verdaders artistes.

Los tipos del poble eran la seva especialitat.

Com á dona de sa casa, modesta, bona, senzilla, afectuosa, valia lo mateix que com artista.

Allunyada de l'escena desde principis de la temporada actual, lo públich de *Romea*, qu'encare no havia pogut consolar-se de la seva ausencia, sentirá durant molt temps que aquesta, que hauria pogut ser passatjera, haja de ser eterna.

Després de parlar dels morts, parlém de las cosas que 's moren.

Una de las destinadas á desapareixe més ó menos tart es la *Butlla de la Santa Crusada*, que diumenje va ser passejada en professó, inseguint una costum tradicional.

L'origen de la *Butlla*, com ho indica 'l seu mateix nom, se remonta á las Crusadas. En aquell temps de fé y entusiasme religiós, necessitant lo Papa recursos per combatre als infiels, establí una dispensa, mediant la qual, á tant per barba, podían los católichs menjar grás durant la Quarisma.

Han passat sigles: ja dels infiels no se 'n recorda ningú... y la dispensa dura encare. No hi ha res que s'arrapi tant com una contribució... y si la Iglesia la percibeix, llavors s'eternisa.

Pero la *Butlla* qu' en los pobles de la montanya tè encare temerosos partidaris, va desapareixent de las ciutats y aquí cada any son menos los que la compran.

Es lo que deya, aquest diumenje, un pobre treballador sense feyna:

—Jo encare que comprès la *Butlla*, dejunaria del mateix modo.

Y tenia rahò: los principals enemichs de la *Butlla*, son aquí á Espanya en Moret y 'ls partidaris del libre-cambi.

P. DEL O.

PER AGRAHIMENT.

Dias endarrera publicava *La Renaixensa*, la següent noticia:

—«Se 'ns ha parlat ab molt d'elogi de don Anton Inglés, metje de Martorell, en qual població ha residit fins ara, qui, fill d'una modestíssima familia y haventse tingut de guanyar la carrera á duras penas pera acabar-la ab l'uhiment y profit, está fent unas curas molt notables en las afeccions de la médula.

»Una persona que 'ns mereix complert crédito, nos cita entre aquellas, la del jove Joan Gibert y Roca de Tarrassa, costí de nostre amich don Joseph Roca y Roca, afectat d'un rebladiment medular, sens esperansas, paralítich de las camas, desauciat de metjes de fama, escursántseli la vista y ab tots los síntomas fatals d'aquesta terrible dolencia. Als tres mesos de tractament camina y ja ha arribat á fer duas horas de camí. Aquest fet ha sigut la admiració de Tarrassa.

»Altras curas ha realisat lo senyor Inglés, citantse entre ellas, la d'un mosso del Xich de la Barraqueta.

»Durant molt temps á Martorell semblava una romeira. Tot eran paralítichs que de per tot arreu anavan á buscar la salut.

»Lo senyor Inglés, per respondre á las indicacions dels malalts y facilitar la consulta, se traslada á primers d'any nou á Barcelona, ahont se dedicará exclusivament á la práctica de tant terrible malaltia, en la qual ha obtingut ja resultats tan maravellosos, deguts á unas probas fetas ab un malalt que vegentse perdut, se posá á las sevas ordes é incondicionalment aceptá sas prescripcions medicas.

»Veurém si la medicina catalana s'enorgullirà de contar entre sas especialitats á tan aprofitat deixeble, de lo qual ne reportaria honra y profit lo senyor Inglés y alivi la humanitat en una dolencia que fins ara 's donava poch menos que per incurable.»

Una jardinera en vaga, que 's llogará per no res: si per cas tenen jardí, vejín si fa per vostés.

A conseqüencia del *suelto* que precedeix, he rebut numerosas cartas de malalts, preguntantme pel fet mencionat y demanantme ahont viu actualment lo metje Inglés. En la impossibilitat de respondre particularment, ho faig desde LA ESQUELLA DE LA TORRATXA, adverant en totas sas parts lo que 's refereix á mon cusi, per haverho vist, y 'ls demés cassos, per referencia digne de crédito.

No podia imaginar que 's pogués tornar de mort á vida en una enfermetat reputada fins ara per incurable... contra la qual s'hi estrellavan la ciencia y hasta l'aygua de Lourdes.

Lo facultatiu Sr. Inglés, establert actualment á Barcelona, Carrer de Sant Pau, 15. 1.º, s'ha fet acreedor al agraument de ma familia y per aixó li dedico aquest humil tribut periodistich, desitjantli igual acert en la cura de las molts personas que s'han posat baix lo seu cuidado.

Considero qu' es obra, no sols de agraument, sinó fins de humanitat, donar compte de un fet tant extraordinari.

J. ROCA Y ROCA.

A UNA NINA.

Nina de cabell d'or, galdas de rosa, ulls com de cristall, boca encisera, llabis de foch, vermells com la cirera qu' en sa branca pe'l juny cimbreja hermosa.

Per la finor ta cara rivalisa ab la cera més blanca neta y pura semblant ton busto hermós una escultura modelada, nineta, ab brillant pisa

La llengua no la tens poch ni molt llarga, circunstancia per sí ja molt preciosa puig la llengua alguns cops es una cosa que la existencia més tranquila amarga.

Ta condició es humil, de tal manera que vals tan sols vuyts rals á can Fradera.

FALÓ.

LA FULLA DEL PADRÓ.

- Senyor Matías...
- ¡Hola, senyora Angeleta! ¿qué se li ofereix?
- Res, una tonteria: van portarme aquest pape-rot, y 'l de casa no sab per hont posars'hi pera omplir-lo....
- ¡Ah! es la fulla del cens... ¿Encara no 'ls l' han vingut á buscar?
- ¡Uy! Tres ó quatre vegadas; per xó voldria que vosté tingués la urbanitat de arreglar-me'l, porque 'l municipal que 'l vé á buscar diu que si demá no está llest, me posarán la *munta*, y qué se jo que s' ha empatollat.
- Bueno, bueno, porti: aixó es molt senzill. Co-mensém. ¿Cóm se diu lo seu marit?
- ¿En Tófol? Tófol.
- Bè... ¿y qué més?
- Sugranyes... ¡ah, nó! Ara hi penso: Sugranyes era 'l nom del primer marit. En Tófol se diu Ca-tarineu.
- ¿Qué més? ¿no sab lo segon apellido?
- No crech que 'n tingui pas cap més: ¡veu que ell es de casa de pajesos!
- Bueno: *Cristobal Catarineu y N.*
- ¿Ena 's diu? ¿cóm ho sab?
- Déixiho corre cóm ho sè: estat, *casado*. ¿Sab llegir y escriure?
- ¿Qui? ¿una servidora? No senyor...
- Ell, dóna, ell.
- D' escriure crech que sí; pero de llegir ni una gota.
- ¡Y ara! ¿cóm pot ser?
- Oh! ¡que vol que li digui! Al menos, quan lle-geix alguna cosa en castellá, lo qu' es jo no l' en-tench.
- Donchs sent aixís digui que sí que 'n sab.
- Bè, sí, una mica sí... ¡pero no gayre, ey!
- Endavant: ell es *cabeza* de familia.
- ¿Ell cabessa de familia? ¡Ay, Senyor! Un ximple es: ¡si no fos jo que porto la casa...!
- De tots modos, legalment, es lo jefe. ¿Quánts anys té?
- ¿En Tófol? Miri, cóntiho vosté mateix: va neixe als comensaments de la guerra dels set anys.
- Deu volguer dir l' any 33.
- Crech que sí.
- Resulta que té, pues, 54 anys. ¿D' hont es fill?
- Ja li he dit: d' una casa de pajes: ell diu que 'n diuhen á cal Borni.
- Pero bueno, ¿en quín poble? ¿en quína pro-vincia?
- ¡Uy! La casa crech qu' es set horas lluny del poble
- ¿Sab lo nom?
- A cal Borni.
- Nò de la casa; del poble en quèstiò.
- Ampurias.
- ¡Gracias á Dèu! Ampurias, provincia de Gi-rona.
- ¡Ah, si senyor!
- ¿Quánts anys fa qu' es á Barcelona?
- ¿Qui? ¿jo? Ni tampoch ho sé.
- No vosté; ell, dóna, ell...
- ¿Ell? Encare ho sè menos... ¿Que 's pensa que las hi pregunto aquestas cosas?
- Pues sense sapiguer aixó, no es possible om-plir la fulla.
- Bueno, aixó déixiho estar; ja li preguntaré quan vingui: vaji posant lo demès.
- Endavant: es vehí... ¿Ofici?
- Molts y cap.

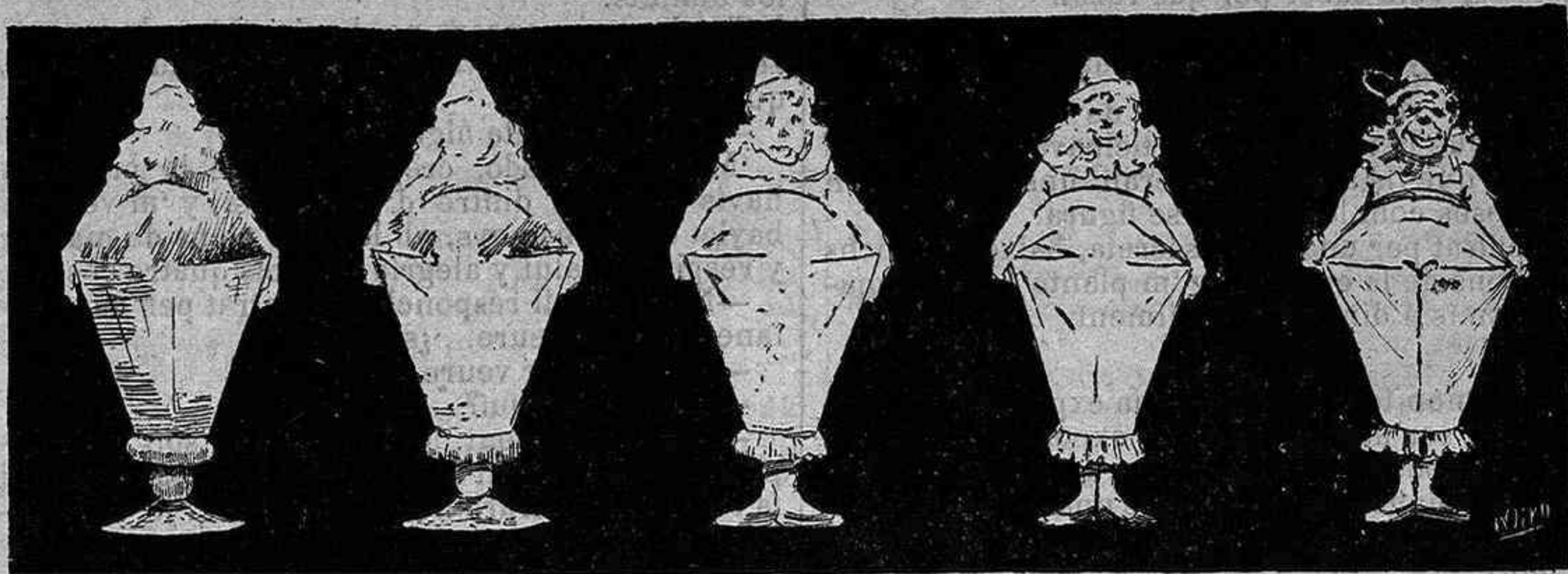
- Al menos diguin un.
- Treballa al *treyato*.
- ¿Es cómic?
- No senyor: encén los llums y tira 'l teló.
- Bè, vaja, posarém *jornalero*.
- Y posi també qu' es un gandul
- No hi cab, la casilla es massa petita. Ara aném per vosté. ¿Cóm se diu?
- ¿Vaya una pregunta? ¿aixó no sab?
- Tè rahò: Angela. Apellidos.
- Sugranyes, del primer marit.
- Nò, dóna, nó... ¡l' apellido de vosté!
- ¡Ah! Ara Catarineu.
- ¿Ara diu? ¿y avants?
- ¿De noya? Bigas.
- Pues digui que 's diu Bigas y no Catarineu.
- Com á vosté li sembli.
- Segon apellido.
- ¿D' ell? Ja li he dit que no 'l sè.
- De vosté, de vosté, de vosté!
- Tampoch... ¡Ah! ¡Calli! ¿Vol dir l' altre nom?
- ¡Sí...! á veure...
- Químa, porque l' avia 'm va posar Angeleta, no més per donar gust á...
- ¡Ja veuré! ¡Senyora Angeleta, Químa, Su-granyes, Bigas, Catarineu, Borni y tots los noms que vulgui! Agafi la fulla, y digui al municipal que li posi la multa de part mèva, y si pot ser que l' afuselli y tot...
- ¡Y ara! ¿que li vé? ¿que li passa?
- No 'm vé res: se me 'n va la paciència; ve-l'hi aquí lo que 'm passa...

CONSEQUÈNCIAS.

Gracias á las humitats
d' aquest jener tan plujós,
tenim fanch fins á cintura...
y bolets per tot lo cos.

AVANTS Y DESPRÉS.

Si ho miran ab bon cuydado,
d' un gelat pelat y net
pot férsen, en poca estona,
un clown que fa quedar fret.

- ¿Es á dir que no 'm vol omplir la fulla?
—¡No senyora!
—¡Fássim aquest favor!
—¡No senyora!
—¡Senyor Matías!
—En fi... ¿vosté s' empenya en que li ompli?
—¡Sí, home, sí!
Pues... tingui.—

Y agafant lo tinter, l' abocó per damunt de la fulla del padrò de la senyora Angeleta.

MATÍAS BONAFÉ.

ASSUMPTOS LÚGUBRES.

M' agradaria sapiguer qui es lo papanatas que ha dit que l' home es l' animal més perfecte de la creació.

Precisament es tot lo contrari: no hi ha ser més perfecte y plé de contradiccions y extranyesas.

Un sol argument basta pera deixarho completament probat.

Los teatros, los cassinos, los cafés-concerts están destinats exclusivament á distreure y alegrar l' esperit.

Los passeigs solitaris, los llochs tenebrosos, los cementiris no serveixen per res més que per apearar y entristir l' ànima.

Pues bueno ¿saben qué fa l' home?

Quan está alegre y distret, es á dir, quan no necessita per res distreures y alegrarse, se 'n va al café, al cassino, al teatro.

En cambi, quan se troba trist y de mal humor, en compte de buscar lenitius á las sevas penas, corra com un desesperat á passejarse pels llochs solitaris y pels tenebrosos cementiris...

Si aixó es perfecció, será precis confessar que 'ls geperuts son uns sers molt ben formats y elegants.

Tot lo que hi dit no es més que un exordi y un justificatíu de lo que vaig á contarlos.

L' altre dia—á tothom li haurá passat mil vegadas,—me llevo, 'm rento, 'm vesteixo, y després d' haver fet tot aixó, reparo qu' estich d' un humor de tots los diables.

¿Per qué?

Ni jo mateix ho sabia. Lo mal humor no té pares ni antecedents: neix per generació espontánea. Aixís com devegadas estém alegres, únicament perque estém alegres, molts cops nos trobém plens de mal humor, no més que perque 'l mal humor ha tingut l' ocurrencia d' apoderarse de nosaltres.

Si algú sab una rahò més sólida y ben fundada, que la digui: jo no 'n conech cap més que la que hi donat.

Lo positiu es, com dich, que la tristesa 'm vesava per tot arreu y que, en virtut d' aquesta perfecció humana de que 'ls hi parlat, en lloch de procurar allunyarla, vaig comensar á trencarme 'l cap, buscant la manera d' entristirme una mica més.

La primera idea que se 'm va ocorre, va ser anarme'n á donar un vol pel cementiri.

Pero ¿á quin? ¿ai nou?... ¡Cá! ¿Quí redimontri s' arrisca á anarse'n á can Tunis ab aquest temps?

¿Al vell? Ab las últimas plujas lo camí está intransitable, y, la veritat, l' home, sibarita per naturalesa, hasta quan tracta de fastidiarse, vol fastidiarse ab comoditat, sense pols, ni fanch, ni calor, ni fret...

Donant voltas á totes aquestas consideracions, havia ja sortit de casa y, caminant maquinalment, me trobo á la Plassa de Catalunya.

Lo dupte continuava encare pendont. ¿Ahónt anirás?

Decanto per la dreta, cap al carrer de Fontanella,—¡l' atracció fatal del cementiri antich!—y sense compendre com ni perqué, 'm trobo aturat davant d' un establiment, per mí desconegut.

«La Neotafia», deya un lletrero posat dalt de la porta...—«¿La Neotafia?»—pensava jo, sense sapiguer lo que pensava:—¿si será alguna fábrica de gaseosas?... ¡Com ara s' usan uns noms tan extravagants!...

Baixo una mica 'ls ulls, guayto per la dreta y per la esquerra y ¡vaja! ja ho entench ara: es un dipòsit de caixas de mort.

L' espectacle dels escaparatas del establiment va aixerirme: per aquella misteriosa assimilació d' ideas, que en Bartrina explicava dihent:

«La flor que hollada verás,
»sin saber por qué razón
»te inspirará compasión,
»y si tienes callos, más....»

al véurem rodejat de caixas de mort, va semblarme que la naturalesa participava de las mèvas penas y que 'ls atahuts no eran uns trastos tan tenebrosos com lo públich se figura.

Impulsat per una forsa secreta, baixo 'ls pochos esglahons de la entrada, y 'm planto sense demanar permís á dins del establiment.

En lo món tot es relatiu: una exposició de pinturas pot ser admirable com exposició artística, un gitano pot ser superior com á gitano...

«La Neotafia» va semblarme una cosa soberbia, magnífica, esplendorosa... com á dipòsit de caixas de mort.

May n' havia vist tantas, tan ben posadas ni tan bonicas.

Los ulls se m' ennuvolavan d' emoció, la boca se 'm feya aygua, lo cor me palpitava ab violen-

cia, tirantme sobre 'ls prestatjes ahont reposavan los atahuts.

Tot de cop,—encara no havia vist en lo magatzém cap persona vivent—sento una veu humana que 'm diu:

—¿Que necessita alguna cosa?—

'M giro en rodd, creyentme que la pregunta havia sortit de dintre d' una caixa, y 'm veig un baylet de pochos anys, ab los ulls plens de malicia y respirant salut y alegría per tots quatre costats.

—No, noy—li responch—hi entrat per pura tafaneria... per veure... ¿sabs? .

—Sí, vaja, per veure món.

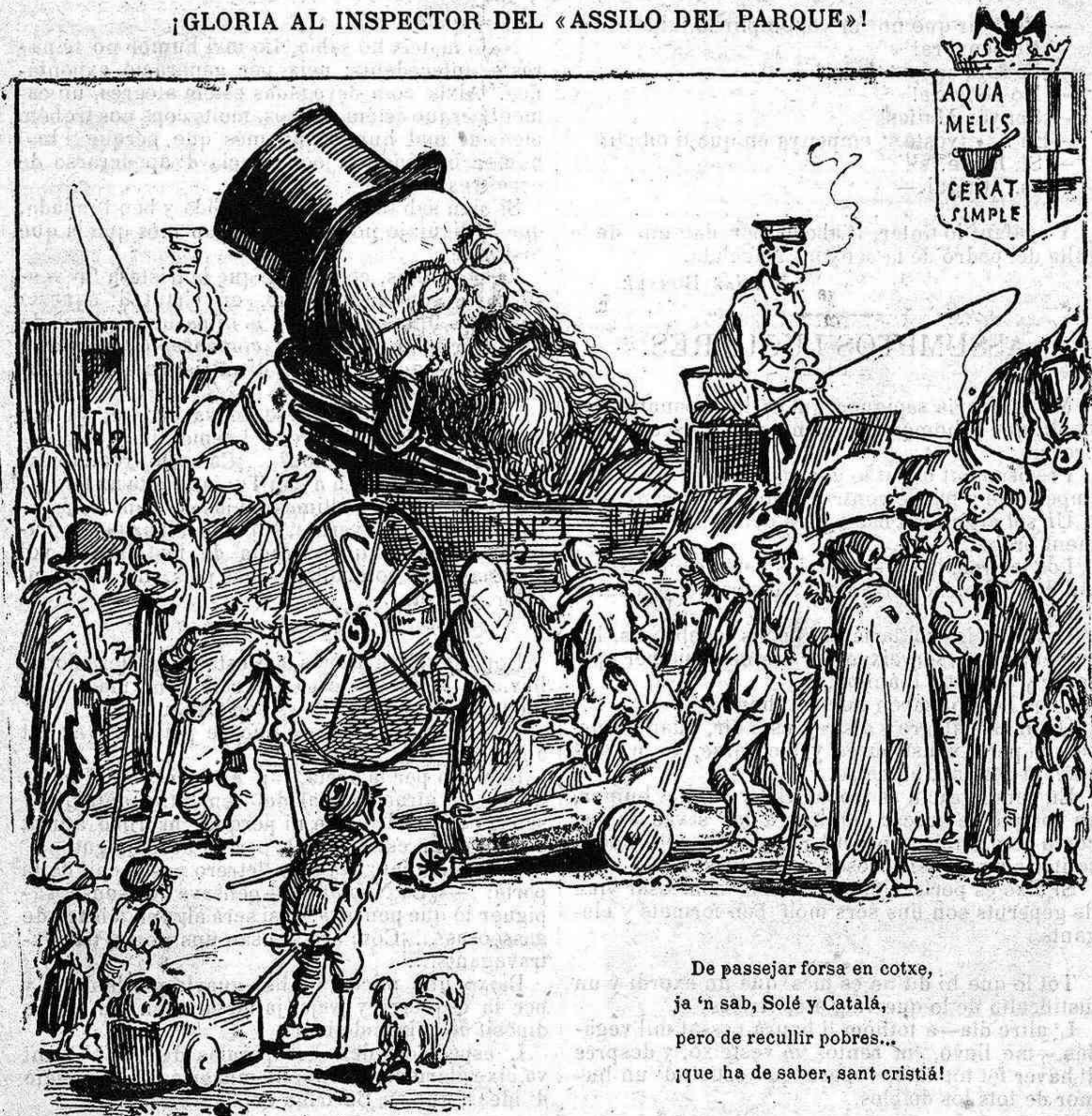
—¿Sól estás aquí?

—Per un moment: los amos no hi son y 'ls dependents han sortit á portar género... Pero no hi fa res: ja pot mirars'ho tot... vingui, jo li ensenyarè.

Y en efecte, varem comensar tots dos á recorre l' establiment.

Atahuts metàlichs, ab enmotlluras dauradas y platejadas; caixas de fusta revestidas de panyo negre y més carregadas d' adornos y cintas que una

¡GLORIA AL INSPECTOR DEL «ASSILO DEL PARQUE»!

De passejar forsa en cotxe,
ja 'n sab, Solé y Catalá,
pero de recullir pobres...
¡que ha de saber, sant cristiá!

senyoreta de quinze anys; caixetas de fustas preciosas, que més que objectes funeraris, semblaven delicats mobles de luxo... Lo magatzém—donat l'estat en que jo 'm trobava—me semblava un palacio enlluernador....

—¿Sabs, noy, que aixó es molt bonich?

—Y barato: aquí t'ls preus marcats. ¿Véu? Aquesta costa trenta duros; en las altres cases ne costa xeixanta: aquesta cinquanta; los bagulayres ne contan lo doble: aquesta... vaja, tot va seguint pel mateix istil. Pot estar segur de que aquí 'l género val la meytat que als altres puestos.

—¡Donchs devéu vendre molt!

—¡Psé! Lo públich encara no se'n ha adonat prou, ¡que 'l día que se 'n adonil.. Y ademés, com nosaltres no aném en lloch, si no 'ns demanan...

—¿Y 'ls altres sí?

—¡Jo ho crech! Quan saben que en una casa hi ha un mort, s' hi presentan, se fan amos del cadavre; construeixen la caixa, portan lo compte y... fássils'hi un nus á la qual...

—¡Aixó es monstruós!

—Pero dona molt: per xó no 'ns poden veure á nosaltres, perque hem vingut á arreglar aquest tinglado, fent que 'ls morts puguin anar ben aconduhits, sense gastar molts diners...

—Vaja, noy, me 'n alegro molt de sapiguerho...

—¿Ja se 'n va?

—Sí; ja estich prou enterat.

—¿Se 'n recordará de nosaltres?

—¿Quán?

—Quan se mori; compri la caixa aquí: ja ha vist que son baratas....

—Aixó será cosa dels que quedin.

—Déixils'ho encomanat.—

Cinch minuts més tart ja tornava á ser á casa mèva, y ¡cosa extranya!.. estava de bon humor.

¡Capritxos de la admirable perfecció humana!

Si algun día 's troban tristos ja ho veuen: fassin una visita á la «Neotafia».

Se curarán la tristesa... y apendrán de passada una pila de cosas sobre las caixas de mort.

A. MARCH.

A UNA...

Dius que 't soch indiferent,
que 'l teu cor, per mí, es tot glas,
que de mí no 'n fas cap cas
perque 'm falta... enteniment.

Sè que de desdeny fas gala
per lo que al mèu amor toca:
que per mí es ton cor de roca,
perque soch... tocat de l' ala.

Sè que dius ab gran orgull
(de lo qual no 'n vás escassa)
que m' has dat una carbassa
rés... perque me 'n falta un bull.

Lo que ta llengua ha parlat
contra mí, ningú ho diria...
y jo may te responia
perque veig qu' es la vritat.

Y en que al dirho 'm torni roig,
no puch negar á ningú
que per estimarte á tú
se necessita... ser boig.

SAMUEL DEL PALAU.

LOS SET CIENCIAS.

Avants de tot, comenso per advertir que al parlar dels *set ciencias* no 'm refereixo solzament als fills d' Arenys, que portan aquest sobrenom, sinó als de tot arréu en general.

No es á Arenys no més ahont abundan aquests subjectes: n' hi han per tot: forman una plaga que neix y 's desarrólla de una manera pasmosa.

Consti, donchs, aixís, perque no fos cas que algun arenyench susceptible 's piqués de l' amor propi y passés un mal rato qu' estich molt lluny de desitjarli.

Y feta aquesta important aclaració entrém en materia:

Hi ha personas que serían molt b'n vistas en la societat y que per la malehida d'eria de ser sabis, ni pagant troban ningú que 'ls saludi. Y aixó 's comprén molt facilment. Perque ¿quí es que té la suficient sanch freda per escoltarse sense apretar á corre á las primeras paraulas, á qualsevol dels individuos que exerceixen de sabis, pero que ni remotament son tal cosa? Ningú, per mica que s' aprecihi.

Y lo pitjor del cas es que ¡abundan tant los set ciencias! Ne trovarán pèl carrer, pèl passeig, en las reunions, en los teatros (¡aquí sobre tot!) en los cassinos, en los tranvías, en los ferrocarrils, en fi, per tot arréu.

Vostés se passejan tranquilament per la Rambla, amunt y avall, tot xano-xano, saborejant las delicias de un bon cigarro (*rara-avis*), mirant las caras bonicas que troban y pensant qu' en aquest mon no s' hi está tant malament com diuen. Van satisfets, la conciencia no 'ls acusa de res, no deuen un quarto á ningú ¡ni al amo de la casa! han dinat bè ¿qué més volen?... quan de prompte, tota la tranquilitat, tota la satisfacció de que disfrutavan fuig com per encant: s' han topat cara á cara ab un set ciencias.

—Adèu, Sócrates... no 'm detinguis; porto molta pressa—li diuen sense aturarse.

Pero ell no s' entén d' indirectas: los agafa pèl seu compte y no 'ls deixa fins que vostés se determinan á dirli:—Si tinguessis la bondat de callar t' ho agrahiria ab tota l' ánima.

Llavors ell se 'ls mira de certa manera com si 'ls hi tingués compassió perque no están á la altura de la seva ciencia, y sense ni dir ls' hi «Adèu» jira qua y se 'n va murmurant entre dents alguna sentència llatina, en la que al menos los hi diu ignorant, ó tros d' ase ó alguna altra finesa per l' istil.

En los teatros están en lo seu element. Hi van no més que 'ls días d' estreno pera formar

No sè si es viuda ó soltera, ó si es casada... de broma; lo que sè es que t' dos nens y ningú li coneix l' home.

Don Pablito, socio ilustre de la «Academia hiperbólica» y condecorat ab la creu d' Isabel la Católica.

lo seu judici respecte de l'obra que 's representa y poder aixís escampar la seva crítica *mordaz*, que 'ls babiecas que se l' escoltan 's quedan ab un pam de boca oberta. Durant lo primer intermedí troban á algú subjecte manso que 'ls hi pregunta:

—¿Qué tal? ¿qué li sembla *aixó*?—(Aixó supleix lo títol del drama, comedia ó lo que siga.)

—Per ara no se 'n pot dir res—respon lo sabi—Veurém lo segon acte... lo qu' es si 'l segon acte no s' aixeca una micà, l'obra es á terra irremissiblement.

—No obstant—s' aventura á dir l'altre—hi ha alguns tipos bastant ben apuntats y algunas escenas que no están del tot mal dialogadas...

—¿Qué t' d' haverhi, home, qué t' d' haverhi!... Vaja 's veu que vosté no s' hi ha fixat gayre. Los tipos, del primer al últim, no poden ser més convencionalis y las escenas semblan treballadas á cops de massa... ¿Qué m' explicarà vosté á mí!... Sinó que avuy día, ja 's véu, ningú pot passar sense fer la seva comedieta y per aixó 's representan esparpentos com lo d' avuy. Dessenganyis, pera que una obra sigui bona, 's necessita: primer... Y aquí 's despenja 'l nostre home ab unas teorías á lo *Don Hermógenes*, senta unas téssis tant estravagants y aventura unas hipótesis tant disbaratadas, que al últim ni ell mateix s' enten, ni *Cristo que lo fundó*.

En l' intermedí del segon acte ja no se 'l pot aguantar. Posa al autor y als actors que no hi ha per ahont agafarlos y tracta al públich de ignorant y estúpit perque aplaudeix semblants mamaratxos.

Al final de la funció es cosa de deixar-lo perque l' home está carregat de dinamita y farà bofetadas ab lo primer que s' aventurés á contradir-lo.

—¡Ah, si jo 'm dignés escriure pèl teatro!—solen exclamar aquesta lley de sabis. Pero may se *rebaixan* á tant y si alguna vegada ho proban, los hi clavan una xiulada entre cap y coll que no se 'n aixecan en tots los días de la seva vida. Ja á saber ¡lo públich es tant ignorant!

Pero no es en los teatros ahont son més terribles los set ciencias: allí, al cap y al últim un se 'n pot lliurar apartantse'n com de un possehit; mes figúrinse que vostés van de viatge y 's troban vis á vis en lo cotxe ab un individuo de la classe dels saballuts ¡Quín camí més divertit! Allí, tancats en lo mateix compartiment, l' un en front del altre, obligats á escoltar totas las barbaritats que tingui á b' explicarlos' hi ¡ay! n' hi ha per tirarse dalt-á-baix de la finestreta.

Una vegada, anant á Manresa, ahont havia de despatxar cert assumpto, vaig tenir la desgracia de toparme ab un set ciencias. ¡Lo que vaig patir! Fins vaig pensar en mudarme de vagó; pero com que ja li havia dit ab tota la ignocencia d' aquest mon que m' arribava fins á Manresa, vaig tenir d' aguantarme tiesso tot lo trajecte á fi de no pecar de pochs modos. ¡Si me 'n vá explicar de cosas aquell bon home! ¡si 'n va resoldre de problemas!... ¡si 'n va dir de barbaritats!... Perque alló era un no parar may, era una máquina de fer paraulas. Com qu' era al hivern y feya un fret que glassava, ni menos vaig tenir lo recurs de treure 'l cap per la finestreta y deixar que s' esbravés tot sol, ja que jo cap mal li havia fet perque 'm martiritzàs d' aquella manera.

Va tocar totas las teclas. Va parlarme de política, de religiò, del libre-cambi, de filosofia, de drèt, de la direcció dels globos, dels boscos, de las vinyas... ¡qué s' jo! Guirigay com aquell no l' he sentit en ma vida. Jo á tot li deya que sí perque

si arribo á ferli la contra, no hauría tingut altre remey que lligarli un mocador á la boca pera que m' hagués deixat en pau.

Inútil dir que al arribar á Manresa, sense esperar que 'l tren s' hagués parat del tot, vaig fugir com si m' empaytessin, deixant al mèu ilustrat company ab la paraula á la boca, mentres m' estava demostrant ab gran copia de datos, que 'ls egipcis varen ser los inventors dels parayguas y de las sombrillas.

Ara diguin vostés ab tota llealtat si mentres abundin tant los set ciencias pot haverhi tranquil·litat en aquest mon. Es clar que no; de cap manera.

Jo no vull cap mal á ningú; pero si alguna vegada algú me n' ha fet alguna, he murmurat:— Aixís te topis ab un saballut que durant vuit días no 't deixi á sol ni á sombra.

Lo qu' es á mí, sería 'l cástich més gros que podrian donarme.

Tant es lo terror que m' inspiran los set ciencias, als que Déu confongui, amen.

JUST ALEIX.

PARE Y FILL.

I.

A copia de treballar y fent la-vida més pobre, ha lograt un trist manobra carrera al seu fill donar. Menjar poch, no descansar, arrostrar sempre 'l perill... ho ha trobat tot molt senzill, y sols vol per recompensa tenir l' alegría inmensa de da' á coneixe al seu fill.

II.

Es lo fill un jove instruit, sempre vesteix elegant, t' amichs y amigas en gran y va al teatro cada nit; es per tot ben acullit, juga al billar, fa gatzara, molt poch en gastar repara, festeja una noya rica, y no més lo mortifica doná' á coneixe 'l seu pare.

S. Ust.

PRINCIPAL.

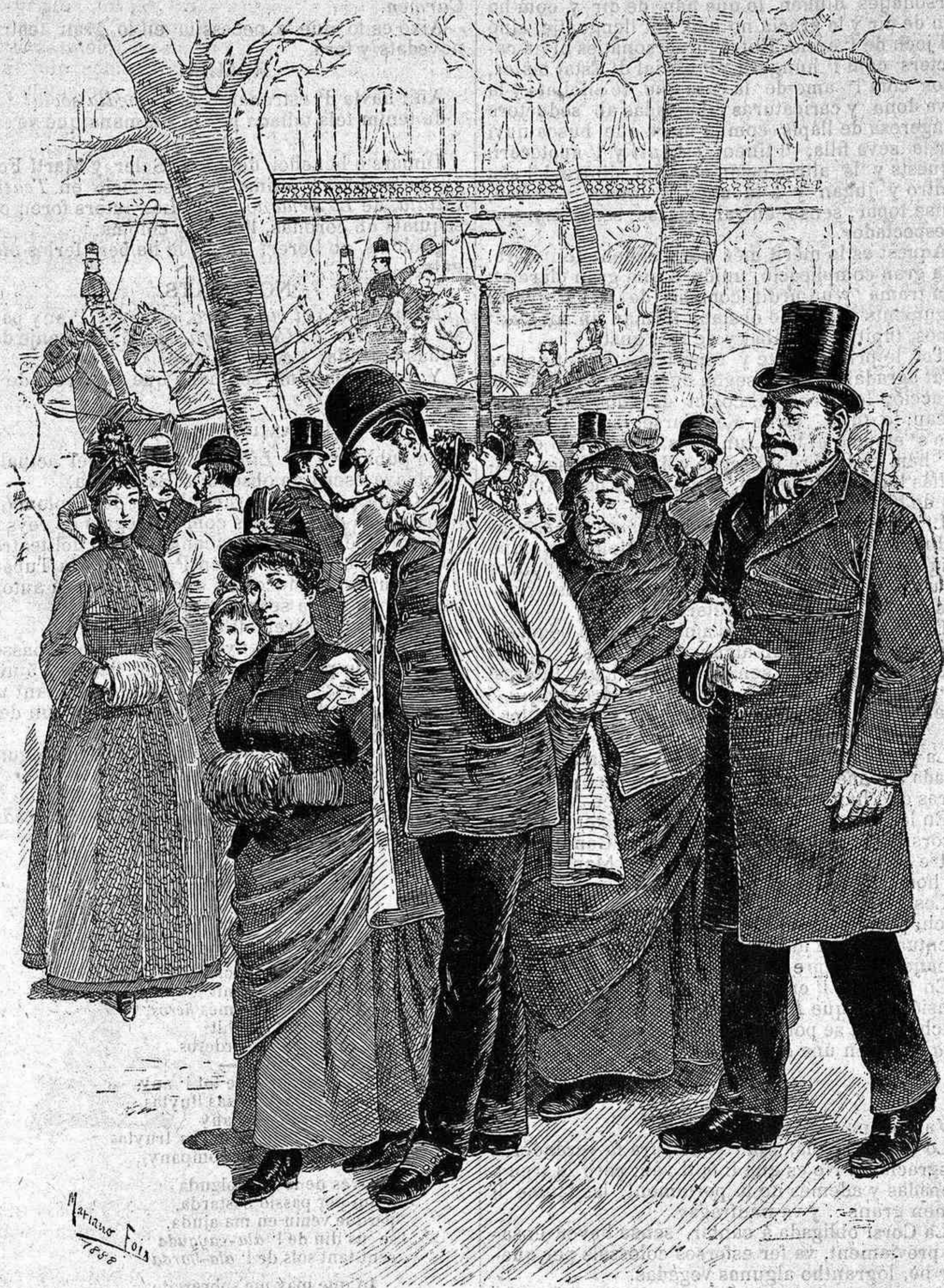
GUERRA EN TIEMPO DE PAZ

Lo títol de aquesta obra es llarch y la comedia no es curta; pero aixís y tot un se la menja com brescas... y de las més dolsas.

Pocas comedias d' enredo se li podran posar al costat, per l' abundancia de situacions, y per la riquesa de recursos, al mateix temps que per la claretat del desarrollo.

Mentres un la véu, atret y seduhit, no se 'n adona; pero després al reflexionarho, al pensar ab tants y tants incidents, si l' un cómic l' altre més; ab tal número de personatjes, á qual més

LA NOSTRA GENT. (Dibuix de Mariano Foix.)

La Mamà:—Vi ja, Antón, me sembla que no pasará aquest Carnaval que no tinguem colocada la noya.

Lo Papà:—¡Ocalá fos ja per Sant Antoni dels ases! T'asseguro que aquestes *rilacions* se 'm van fent una mica pesadas...

bèn dibuixat; ab tantas situacions bèn combinadas, no pot menos de aplaudir l'ingeni del autor, que bèn pot passar per mestre de tots los del ofici.

Perque en la seva obra no es qüestió de acumular xistes y ditxaraxos per arrancar riallas: los personatjes diuen lo que han de dir y com ho han de dir y la gracia no neix del llenguatge, sinó del joch de l'acció. Entre 'ls personatjes hi ha caràcters, com l'húngara y l'oficial d'Estat major, tipos com l'amo de la casa que tè allotjats y la seva dona y caricaturas dibuixadas ab seductora lleugeresa de llapis com la mare que busca nuvi per la seva filla, 'l tinent *pschutt* y l'apotecari. Aquests y 'ls altres están cada hú dintre del seu centro y jugan y 's mouhen y entran y surten, sense topar, sense entrabancar-se, sense marejar al espectador.

Aquest es lo mérit més sorprendent de l'obra: una gran complicació, unida á una gran claretat: una trama y un urdit compost de tres ó quatre arguments y que, no obstant, forman un sol teixit espés, tupit, bèn acabat y de bon gust.

Tot lo primer acte y especialment lo final es molt agradable: en lo segón aumenta l'interés de l'acció; lo tercer, al costat dels dos anteriors, decau; lo quart, torna á enfilarse, sent lo recurs que s'emplea al final, un dels de més bon efecte qu'hem vist sobre l'escena y 'l quint ab son desenllás lògich é ingeniós, completa la bona impressió de l'obra.

L'argument de *Guerra en tiempo de paz*, se reduheix al tránsit per una ciutat italiana de una brigada que ha de fer maniobras, y ab los apuros de un pare de familia que tè allotjats á casa y nenas que 's moren pèls militars.

Las maniobras son més amorosas que bélicas y la producció acaba ab alguns casaments.

Un assumpto tant senzill y trivial logra interesar continuament, sense que may decayga ni l'interés, ni 'l bon humor del públich.

La producció ha sigut posada ab esmero y en-sejada ab acert, com se fa sempre ab aquellas obras que han de durar molt temps en lo cartell.

En la interpretació s'hi distingeixen tots los actors, principalment la Tubau y la Gambardela, entre las senyoras, y en Garcia y en Manini entre 'ls homes.

Los Srs. Mesa y Manso, fan riure molt al públich; pero á nosaltres nos agradarían més si no acentuavan tant los tochs caricatureschs dels personatjes que representan.

En resum: l'empresa del *Teatro Principal*, considerant que *La guerra en tiempo de paz*, tè cinch actes, se pot bèn dir que ha trobat cinch *Gran-vias* en una sola pessa.

LICEO.

LUCIA

Va ser una verdadera *Llucia*

Lo tenor Caylus, quan se dispara fa verdaderas desgracias... No es que li falti veu; pero la treu á glopadas y además no te portament, las taulas li venen grans... y va naufragar.

La Corsi obligada á cantar, sense haver ensajat previament, va fer esforços colossals per quedar bèn, lograntho algunas vegadas.

LOHENGRIN.

Cada dia va creixent l'entusiasme del públich per aquesta ópera, gracias á la gran execució que alcanza.

Lo que avants semblava confós, s' aclareix....

Lo públich saboreja aquest portento de inspiració y de talent.

Wagner pot estar agrahit al mestre Goula.

Continuan los ensaigs de la *Giuditta* y de la *Carmen*.

Aixó es lo que 's necessita en lo gran teatro: novedats y fora.

ROMEA.

Anit havia d'estrenarse *La comedia social*.

Ja tenim tela tallada per la senmana que vè.

Dimars á benefici dels Srs. Soler y Martí Folguera 's doná l'última representació en *Teatro Catalá*, de *La pena de mort*. Los autors foren obsequiats ab coronas, llorers y coloms.

¿Coloms ab llorer? Ja n' hi ha per ferlos ofegats.

NOVEDATS.

El malditò ó el rio de oro, estrenat l'any passat al *Teatro de Catalunya*, doná diumenje dos bonas entradas á aquest teatro.

Y fins la próxima senmana que parlarem de la *Muralla de ferro*.

UN ARTICULO DE CAVIA.

Lo publicava *El Liberal* lo dia 6 del actual y semblava escrit en obsequi á Barcelona.

A Cavia pot considerarse 'l rey de la ploma, y l'article ha de pendre 's com un regalo de reys.

Parla ab elogi de la descentralisació del teatro, de la campanya que fan en Palencia y la Tubau, y de algunas produccions encarregadas á autors madrilenyos pera ser estrenadas aquí.

Una anécdota treta d'aquest article:

«Dos ó tres madrilenyos molt coneguts passejavan l'istiu passat per la Rambla, de dotze á una de la nit. Passá una colla de obrers cantant un coro de melodia exquisida y original y un dels madrilenyos pregunta:

—¡Home! ¡Quina cosa més bonica! ¿Es alguna sardana del país?

—No, senyor, respongué 'l barceloní que 'ls acompanyava—es lo coro de mariners de *Il vascello fantasma*.»

N. N. N.

MENU.

Suculentíssim escrit que féu la mateixa nit d'un estreno dels més feros, un autor molt agrahit als seus bons alabarderos.

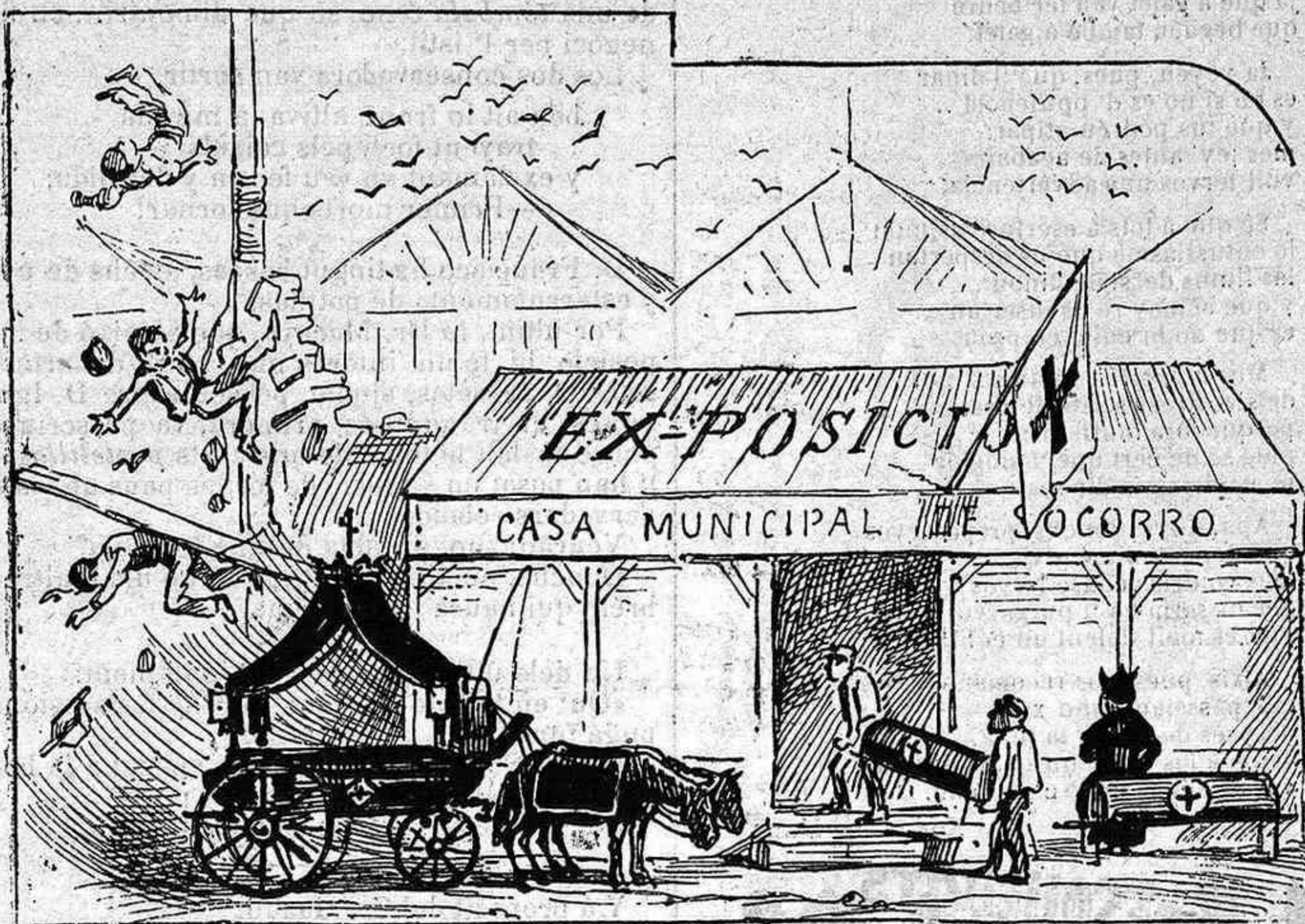
Vosaltres, los que tot l'any defenséu l'Art en sas lluytas ab més coratje y afany que no 'us menjéu dugas truytas (si vos las paga un company):

joves de fé benvolguda á qui per passió bastarda, porque veniu en ma ajuda, se 'us diu de l'*ala-cayguda* sent tant sols de l'*ala-barda*;

Jo que may me sobrexcito en ocasió de cap mena... contra ma bossa m'irrito y á tots, á tots vos invito á treure 'l ventre de pena.

Per lo tan vos recomano que passejant xano-xano

UNA IDEA HUMANITARIA.

Ja que en las obras de la Exposició hi ha desgracias tan sovint, lo nostre *previsor* alcalde hauria de tenir la bondat d'instalar'hi una *Casa de socorro*, ab bon repuesto de caixas de mort y 'l cotxe sempre á punt.

després de correr la tuna,
demá á las dotze un quart d' una
vos deixeu caure á ca 'n Tano.

Y veyeu si ab osadia
vull enganyar á ningú,
que del dinar que se 'us fia
á la llum clara del día,
aquí 'us presento 'l MENU (1):

Crech jo que primerament
vos será molt convenient
que menjéu un plat de sopa:
que de tant en tant ja 'us topa
y us convé menjar calent.

Diuhen los llepaminosos
que 'ls *extréms son viciosos*;
¡pero veyas qui aixó nota
davant dels fums aromosos
d' un bon plat de *cap y pota!*

Menjéu donchs un plat d' aixó
sens' *escrúpols de beata*;
puig os juro pèl que só,
que la badella en qüestió
no era coixa ni era xata.

La varietat es, senyors,
lo gust, segons tinch entés;
menjéu, donchs, de mil amors
un bon plat de *dos colors*
que ab lo del plat serán *tres*.

Aquí 'l *tall* es excusat;
mes si algú ho troba mal fet,
no vull pas ser agarrat:
¡que agafi 'l del ganivet
(si es que 'l tè ben esmolat)!

(1) Llegeixis tal com sona qu' es del modo que 'ls interessats varen lleigirho.

Ja que ab lo cor may cobart
y hasta ab forsas gegantinas
del Art havéu pres la part,
menjaréu cosas del *art*,
es dir, menjaréu sardinas.

Llagostas també hi haurá:
y encara que aixó m' *escarba*
las butxacas que ya, ya,
de manera ja 's farà
que 'n tinguéu una per barba.

Mes com ja veyeu á fé
que no soch don Evaristo,
se donarán ¡com qui re!
mentres pendrém lo café...
á los que 's portin lo misto.

Per postres no ploraréu,
puig que sense arriar velas
las taronjas menjaréu,
y tot pelantlas, veuréu
que serán postres *de pelas*.

¡Tortell! es fácil que 'm firi
d' una d' aquestas rotllanas
de *quatre rals* que 'us admirí;
(son total *quatre senmanas*
de tení 'l barbè á presiri.)

Per acompanyá 'l dinar
nos portarán pans de barras:
y 'm sembla que puch confiar
que sabréu ben demostrar
que no sou dels més *panarras*.

Per evitar un sens fi
de trinquis y confusió
he pensat ara entre mí
qu' es bó que per beure 'l ví
á taula hi hagi un porró.

Pues veig just, á fé de Met,

que (al cumplir ah lo clá y net
compromís que vau cont. eure)
ja que á galet váu fer beure
que beguéu també á galet.

Ja veyéu, pues, que 'l dinar
es bó si no es d' opulencia...
y que 'us podréu atipar:
mes ¡ey! antes de acabar
vull fervos una advertencia.

Sè que á tots á escriure us mou
lo entussiasme que us despertan
las llums del sigle dinou:
y que si may re us insertan ..
es que no hi entenen prou.

Mes no portéu ni un sol mot
dels vostres escrits de pes,
perque fóra inútil tot:
puig sè de cert que 'l singlot
no us deixaria dir res.

Apa, noys, donchs. prepararvos
que demá teniu convit;
mes voldria aconsellarvos
que os seria bo 'l purgarvos
¡qu' es molt dolent un enfi!

Aixís, pues, vos recomano
que passejant xano-xano
després de correr la tuna,
demá á las dotze un quart d' una
vos deixéu caure á ca'n Tano.

NOY DE LA MARE.

Lo projecte d' Exposició ha estat aquest dias si
cau no cau, á conseqüència de un xoque, entre
un dependent de las oficinas y dos caps-padres
del partit conservador.

Causa de la topada: lo nomenclament de certs
empleats espléndidament retribuïts y 'l projecte
de una *tómbola* ó no sè que dimontri... en fi, un
negoci per l' istil.

Los dos conservadors van sortir

ben alt lo front, altiva la mirada
trayent foch pels caixals
y exclamant ab vèu ferma y decidida:
—Primer morts que tornar!

D. Francisco ha tingut bascas, atachs de nervis
y estarrufaments de patillas.

Per últim, lo Dr. Macaya, que ab aixó de l' Ex-
posició hi tè un interés que no 'l donaria per
200,000 pessetas, ajudat pel seu sogre D. Ignaci,
qu' es un tranquil de primera, va prescriure al
pobre malalt la toma de uns certs *pastelillos*, que
l' han posat en situació de fer las paus ab los con-
servadors rebeldes.

Veuran: ¿no 's tracta de una *tómbola*?

Donchs, deixinθο anar, que un dia ó altre sa-
brém qui haurá quedat rifat.

Un dels últims acorts del Ajuntament:

«Qu' en lo saló de Cent, durant las sessions no
puga fumar-se.

Lo Sr. Sol:—¿Ni tení 'l puro apagat á la boca?

Lo Sr. Cabot:—Ni mossegá 'l puro?

Lo Sr. Gasull:—¿Ni escupir, siquiera?

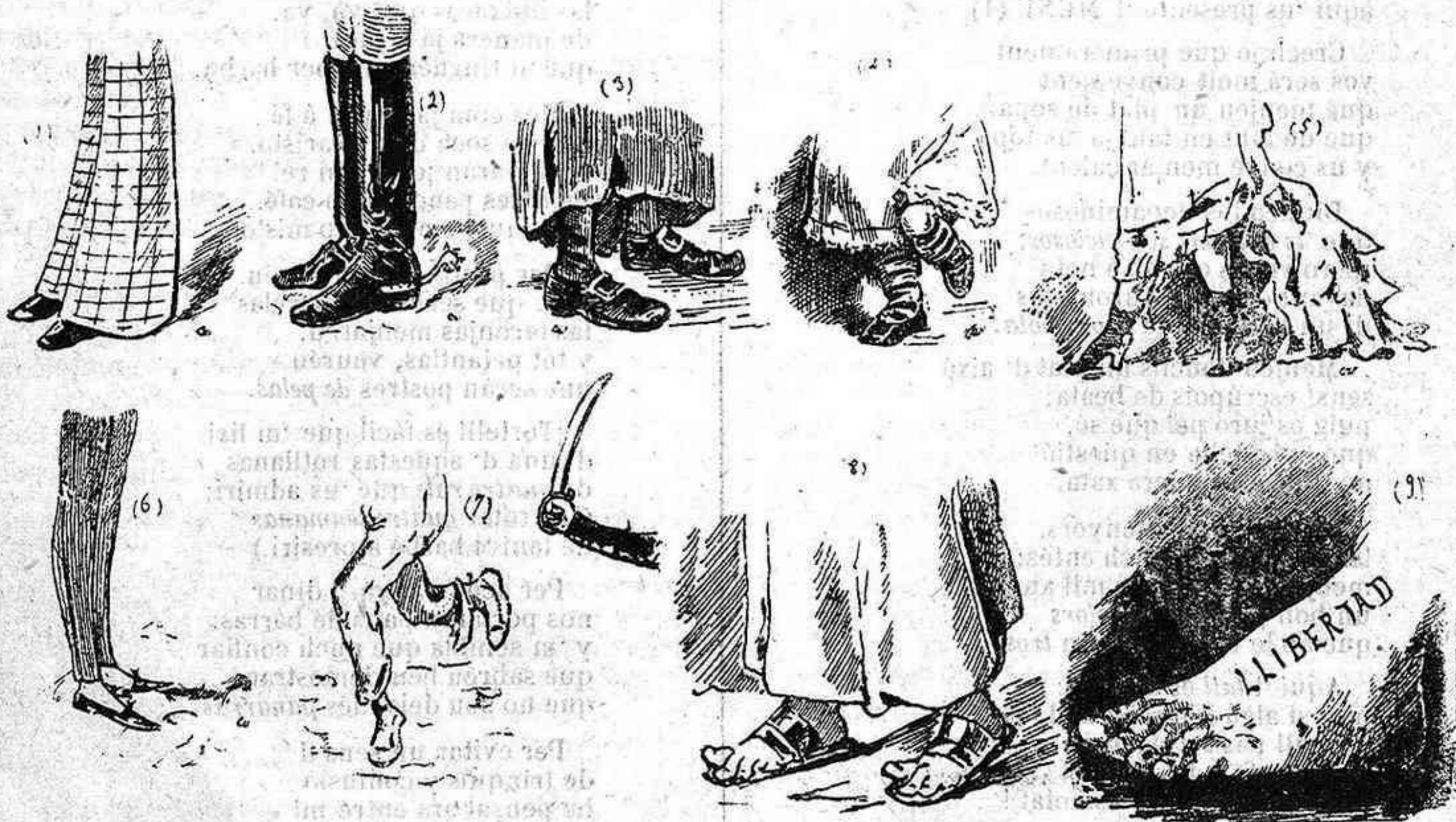
Y á propósit del Sr. Gasull.

En la sessió del dimars, entre altrás mocions, va
demanar per centésima vegada, que 's presentés
la nota dels gastos que va ocasionar la visita del
príncep Carlos Esteve; com també la nómina de-
tallada dels empleats de la Exposició, ab los noms
y 'ls sous que percibeixen.

L' arcalde:—Passarán á la comissió correspo-
nent.

Alto! ¿A la comissió... ó á la cuyna?

PEUS.

- 1.—Un que no tè cap ni peus.
- 2.—Peus dels que sempre tenen rahò.
- 3.—Peus d' un pare sense fills.
- 4.—Los peus del reyet de casa!
- 5.—Uns peus que fan perdre 'l cap.

- 6.—Peus que fan centinella al carrer de Fernando.
- 7.—Peus que corran com lo vent.
- 8.—Peus d' aquells que 's mortifican ab bon ví.
- 9.—Lo peu millor!

Guapa, plena, rodanxona anava l' altre dia passeig de Gracia avall un *real jembra*.

Un burot que se 'n va enamorar, la seguia desde 'l carrer de Aragó.

Al arribar á la Porta del Angel lo burot troba á un municipal.

—Qué te 'n sembla? li diu fentli l' ullet.

—De punta! respon lo municipal

Y posantseli un á cada costat, l' acompanyan á la casa gran, ahont degudament reconeguda, va descobrirse que aquellas formas preciosas..... eran degudas á uns dotze porrons de esperit de vi, ingeniosament distribuïts en tot lo cos.

¡Donas... donas... donas!...

Un s' enamora; sense pendre precaucions s' acosta á una matütera de aquest calibre, l' esperit de vi s' arbola... y hi ha una desgracia.

S' ha tancat la fàbrica de 'n Batlló.

Lo Sr. Moret, refilantse 'l bigoti:

—Qué deyan alguna cosa?

La *Publicidad* fa una campanya enérgica contra la antiga Porta del Socorro.

Demana un dia y altre que la tirin á terra, considerantla com un recort ominós y com un atentat artístich.

A mí tant me fa que la derribin, com que la conservin.

Si fos catalanista dels rabiosos demanaria que fos conservada: que s' hi posés un lema ab lletres de bronzo que digués: *A la memoria de Felipe V.*

Y la transformaria en un orinador monumental.

Ja s' han votat los entarugats.

Una cosa rara: los regidors que votavan *nó*, ho feyan cridant y ab lo cap dret.

En cambi 'ls regidors que votavan afirmativament, semblava que deyan *si*, pèl coll de la camisa. Ningú gosava á aixecar lo cap.

¡Pesa molt una carga de tarugos!

Diu que dintre de poch tornarà á sortir un periódich zorrillista, ab la idea de defensar á un regidor que ha sigut lo campeón dels entarugats.

Podria ser.

Y ja veuran com estarà imprés ab paper de fusta.

Lo caricaturista Theo, fa actualment las delicias del públich que assisteix totas las nits al Alcázar.

Entre las varias caricaturas qu' executa ab pasmosa facilitat, n' hi ha una que bè mereix lo títol de benemérita, per lo que se sembla al original.

Un detall: durant lo minut que emplea en executarla, l' orquesta preludia la polka de la *Gran-via*.

Y l' públich en pés canturreja:

«Yo soy el rata primero.»

A dintre del monument de Colón s' hi construeix un pou que tè vuit metros de profunditat.

Gran proporció per erigir un monument invertit á un personatge que busca la immortalitat.

Un monument *profundo*.

De vuit metros sota 'l nivell del mar.

Dom Bosco, 'l famós creador dels Tallers Sa-

—Vaja, Miquel ¿qué fariau si al vostre poble hi hagués senyoras com aquesta?

—¡Hombra... no ho sé! Que n' hi vingui alguna... y ho mirarém.

lessians está gravement malalt, y segons una carta del Brusi, tres metjes l' assisteixen.

Ja veuen, tres metjes...

¿No sería millor donar una proba de aquella fé que produheix tans grans prodigis, deixantse de medicinas y empleant exclusivament l' aygua de Lourdes?

Ja s' ha casat lo fill de la famosa actrís Sarah Bernardt.

Famosa. sí senyors, y no me 'n desdich.

Una dona que ho ha sigut tot: cómica, escriptora, escultora, tiradora de floret.

Ja no li faltava més que una cosa.

Ser sogra.

El Barcelonés está cremat ab la Diputació provincial porque ha concedit no més que quaranta mil duros per subvencionar la Exposició Universal.

Y encare no 'ls ha concedit, sino que permet que aquesta suma 's rebaixi de las de major quantía que déu l' Ajuntament á la indicada corporació

El Barcelonés 's queixa de que la Diputació tot s' ho gastí en carreteras.

Y está clar: las carreteras bèn mirat no serveixen de res. Aquí lo únich que tè alguna utilitat son las gabias del Parch.

Podrá la Pubilla anar sense camisa: pero sense vano... ¡May de la vida!

Un vano, després de tot, lo necessita per esquivar-se... 'ls acreeadors.

Un anunci del *Diluvi*:

«Una buena modista se cede á domicilio. Razón, etc.»

¿Una buena modista?
¡Que me la traigan!

Un timo madrilenyo, que sembla remontarse al temps dels frares.

Se presenta un guapo á una pastelería, y ab l' excusa de que vol fer una broma, demana *bollos duros*.

Lo pastisser n' hi presenta una cinquantena, y dihent que passará á recullirlos se 'n va á un bassar y contracta una capa de vint naps, fent-sela dur pèl noy al qual diu que pagarà.

Y tras tras, cap á la pastissería 'l noy y ell.

Al arribar á la porta diu:

—Deixam la capa: vull fer cop á la mèva dona. Se la posa, entra á la pastelería y diu:

—De esos 50 *duros* que le he dejado, dele V. 20 á ese chico.

Y fent mitja volta desapareix, mentres lo pastisser conta 'ls 20 bollos, y 'l pobre noy de la sastretería 's queda sense capa, sense quartos... y ab un pam de nàs.

¿Veritat que 'ls madrilenyos, hasta en materia de timos, viuhèn encare molt atrassats?

A Méjich la canalleta apedrega á n' en Maz-zantini.

Y 'ls grans volen ferli una mala partida.

De manera que 'l célebre matador ha de anar sempre ab lo revólver als dits.

Y bè, ¿qué ha anat á fer al cap-de-vall en Maz-zantini á Méjich?... ¿A torear toros ó á torear mejicans?...

Diu en Cañete desde las planas del Brusi que 'l Duch de Fernan-Núñez es dugas vegadas duch, sis vegadas marqués, deu vegadas conde y tres vegadas gran d' Espanya.

¡Tres vegadas gran d' Espanya!

UNA... SENYORA.

—Vesteix com una princesa, y 'l sèu marit diuhèn qu' es un empleat, que al any guanya cinch mil rals...—¡No parli més!—

Amigo... A un home així, per parlarhi, serà menester portarse'n una escala.

Un cas ultra-extraordinari.

Al Grao de Valencia va ser assessinat un comerciant que tenia relacions ab una noya, y la mare de aquesta, del disgust va morir-se.

—¡Aixó es la rehabilitació de las sogras! deya una senyora.

—No ho cregui, responia un gendre desgraciat: totas las sogras, en semblant cas se moririan... de rabia, al veure que se 'ls escapava la presa.

Un metje juhéu ha obsequiat al Papa ab un calendari universal que li ha costat vint anys de feyna.

Encare que juhéu, aquest metje mereixeria.....

—¿Qué?

—Que la sèva dona..... passés á ser majordona.

Compareix davant del jutje, un subjecte acusat de desacato.

—Perdoni Sr. jutje—diu per disculparse—quan va succehir lo fet que se m' imputa tenia un perdigó á l' ala.

—Aixó ja es una circumstancia atenuant.

—Sí, senyor jutje... Cregui que á no trobarme xirlis, alló ho hauria pensat; pero no ho hauria dit.

En la presó de Granada, al dematí, al passar revista, trobaren en un calabosso, en lloch de una dona que hi havian deixat la nit avans, quatre individus.

La dona... y tres criaturas acabadas de neixe.

Una qüestió legal:

¿Las tres criaturas están també baix la jurisdicció del jutje?

A LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO.

1. XARADA-DOBLE.—*Ma-ca-ri.—Sa-bi-na.*
2. ANAGRAMA.—*Calaix-Caixa.*
3. MUDANSA.—*Dou-Pou-Sou-Bou-Nou.*
4. TRENCA-CLOSCAS.—*La vivó del Estornell.*
5. LOGOGRIFO NUMÉRICH.—*Cornelia.*
6. CONVERSA.—*Saldoni.*
7. GEROGLÍFICH.—*Per sótanos las casas.*

XARADAS.

I.

En una gran tot estant que n' es dalt de una *dos-prima*, un senyoret á la Quima li diu que la *tres-hu* tant.
—Nina, ¿qué no 'm tens amor? diu, prenentli la *primera*.

NUEVA PUBLICACIÓN

¡FLOR DE UN DIA!

NOVELA

BASADA EN EL DRAMA DE ESTE MISMO TÍTULO

POR

MANUEL ANGELÓN

Forma un elegante tomo en 8.º, adornado con láminas sueltas y una

PRECIOSA CUBIERTA AL CROMO

Precio 3 pesetas.

ESPINAS DE UNA FLOR...

SEGUNDA PARTE DE ¡FLOR DE UN DIA!

NOVELA

INSPIRADA POR EL DRAMA DE ESTE MISMO TÍTULO

POR

MANUEL ANGELÓN

Un elegante tomo en 8.º, adornado con láminas sueltas y una

PRECIOSA CUBIERTA AL CROMO

Precio 3 pesetas.

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de dites obras, remetent l' import en libransas del Giro Mútuo, bé en sellos de franqueig, al editor Lopez, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu franca de port. No responém de extraviós, no remetent ademés 3 rals pèl certificat. A 'ls corresponsals de la casa s' otorgan rebaixas.

Y contesta ella pitera:

—Oh, dos: l' amo ab tot lo cor.
LLAMPS Y TRONS.

II.

A dos hu-prima de Tot
trobí un prima-dos-tres-hu
que conquistava una raspa
de negres y hermosos ulls,
y ell li doná un quarta-terça
y tres li quart despreciar
sols que ab hu al cap de poch rato
sa mare li va tacar.

P. COLPK.

ANAGRAMA.
TARJETA

D. Total Tot.
Advocat.
Carrer de Sant Total.

SUTERO FUROR Y C.^a

SINONIMIA.

—Total, D.ª Concepció
aquella bufona nena,
alta, prima, un poch morena
sentada en aquell balcó?

—Sí
—Es la promesa de 'n Lluch.

—¡Qué diu homel .. —'L que sent, tant

FANALS-ANUNCIS GIRATORIS.

Per més rato qu' un se 'l miri,
l' espectador may no sab
si alló serveix per anunci
ó bè per fer rodá 'l cap.

que 's casan lo mes entrant.

—¿De ahont es ella?
—Del Bruch.

—¿Tè bon dot?
—No.

—Pues...
—Veurá.

Si en Lluch se casa ab tal noya,
es perque es molt bonicoya
y tè una tot hermosa.

—Ahl
J. SUGRANYES URPI.

TRENCA-CLOSCAS.

ERA UN PARDAL DE 'N TOMÁS.

Formar ab aquestas lletas lo nom de una població
catalana.

SALDONI DE VALLCARCA.

LOGOGRIFO NUMÉRICH.

1 2 3 4 5 6.—Carrer de Barcelona.
1 1 3 1 1 — " " "
4 3 1 1.— " " "
3 1 1.—Part del cos humá.
1 2.—Nota musical.
3 —Vocal

JOANET R. B.

INTRÍNGULIS.

Buscar una paraula que anantli trayent una lletra del
davant, dongui 'ls següents resultats: Primera: objecte
d' embalar.—Segona: los fils ne tenen.—Tercera: los
animals ne posseheixen.—Quarta: un animal.—Quinta:
una consonant.

C. DE CARTAS.

GEROGLÍFICH.

LOPES

'L RICH

AGUILETA.

Aparecerá en breve

EL AÑO PASADO (1887)

LETRAS Y ARTES EN BARCELONA
por D. JOSÉ YXART

Volumen III

SUMARIO:

- I.—EL FILETE (Profesión de fe.)
- II.—REVISTA TEATRAL.—Teatro principal.—Comedias.—Sainetes.—La Gran-via.—Cumberland.—Dás: El Hipnotismo.—Coquelin, actor.—Coquelin, monologista.—Arte de leer.—La Robe: Estudio de Coquelin.—Romero Robledo.—Liceo.—Tannhauser.—Teatro Catalán.—Eldorado.—Kikiriki.—Juana Granier.—El Odeón.—Piquet y sus dramas.—Nota final.
- III.—CALVO Y VICO (Comentario y glosa) —Antecedentes.—La bola de nieve.—La polémica.—El público.—Los periódicos.—El Repertorio.—¿Qué debe ser el drama moderno?—Los dramas seudo modernos.—Los dramas neo-románticos.—Objeciones de los prácticos en el oficio.—Los actores.—Grandes artistas.—Recuerdos de Novelli.—Vico.—Calvo actor.—Calvo lector.—Maíquez y Romea.—Resumen.
- VI.—LA POESÍA CATALANA y las poesías de Angel Guimerá.
- V.—BIBLIOGRAFIA.—Consideraciones generales.—Poesías.—Novelas catalanas.—Novelas y cuentos en castellano.—Historia y monografías.
- VI.—CASOS Y COSAS.—Forasteros en Cataluña.—La Estatua de Prim.—De Reus á Tarragona.—Última página.—Índice.—Sumarios de los volúmenes anteriores.

BARCELONA:

Imp. de L'uis Tasso Serra, Arch del Teatro, 21 y 23.